

Buiten de legerplaats

Bovenstaande woorden komen twee keer voor in Hebrreeën 13. In vers 11 worden de gelovige Joden eraan herinnerd dat de lichamen van de zondoffers buiten de legerplaats verbrand werden en dat daarom de Heer Jezus buiten de poort geleden heeft. In vers 13 volgt de oproep: 'Laten wij daarom tot Hem uitgaan buiten de legerplaats en Zijn smaad dragen'. Om na te gaan welke praktische betekenis deze oproep voor ons heeft, willen we eerst onderzoeken wat met deze woorden in het Oude Testament bedoeld wordt.

Legerplaats in het Oude Testament

In de Statenvertaling zoeken wij het woord tevergeefs, tenzij dan in Spreuken 24:15 met de betekenis van slaapplek. Dit komt doordat in die vertaling geen onderscheid gemaakt wordt tussen de plaats van legering en het leger zelf. Zie bijvoorbeeld Richteren 7:21, waar dit woord twee maal voorkomt. Nieuwe vertalingen zoals Darby en het N.B.G. hebben de eerste keer legerplaats evenals in Exodus 29:14, Leviticus 4:12,21, 8:17, 9:11, 14:3,8, 16:27, Numeri 5:4, 19:3,9, 31:13,19 en Deuteronomium 23:10,12. In sommige van deze plaatsen wordt ook gesproken over het zondoffer. Daarvan werd het bloed gebracht in het heiligdom tot verzoening. Maar het lichaam moest buiten de legerplaats volledig verbrand worden. Hierop zinspeelt Hebrreeën 13:11.

Het offer van Christus

Christus is voor ons het ware zondoffer geworden. In Zijn lichaam heeft Hij onze zonden op het kruis gedragen. Hij werd voor ons tot zonde gemaakt. Hij heeft voor ons Zijn bloed gegeven en in het heiligdom gebracht om ons te heiligen. Deze gedachten zijn uitvoerig ontwikkeld in Hebrreeën 9 en 10. Hij is eens voor altijd met (of door) Zijn eigen bloed in het hemels heiligdom ingegaan en heeft daardoor een eeuwige verlossing verworven (Hebr. 9:12,24).

Door dit offer zijn wij eens voor altijd geheiligd en volmaakt (Hebr. 10:10,14). Op grond hiervan is ons ook de weg geopend tot het heiligdom en hebben wij vrijmoedigheid om erin te gaan. Die vrijmoedigheid is ons geschonken, we worden opgewekt daarvan gebruik te maken en die niet weg te werpen (Hebr. 10:19,35). Wat is het een onschatbaar voorrecht als we door genade die heerlijke positie mogen kennen die we voor God innemen op grond van het volmaakte offer van Jezus Christus!

De directe betekenis van de oproep

We vinden in Hebrreeën 13 ook nog iets anders. Joodse gelovigen worden erop gewezen dat Christus buiten de poort, dat is buiten de legerplaats, geleden heeft. Dat had voor hen belangrijke consequenties, ze behoorden die althans te hebben. Uit de genoemde Schriftplaatsen blijkt dat met legerplaats bedoeld wordt de plaats waar het volk Israël gelegd was bij hun tocht door de woestijn. Het was de plaats waar God in de tabernakel boven het verzoendeksel in het midden van Zijn volk wilde wonen, later ook in Jeruzalem. Daardoor nam het volk een afgezonderde en zeer gezegende plaats in. Maar we zien dat Israël vergat dat die bevoorrechte plaats ook verantwoordelijkheid meebracht.

Door de mededeling dat Christus buiten de poort geleden heeft, worden we bepaald bij Jeruzalem, in die dagen de legerplaats bij uitnemendheid. Daar stond immers de tempel, het huis van God. Het volk durfde te roemen: 'De tempel van de HEERE, de tempel van de HEERE, de

tempel van de HEERE is dit' (Jer. 7:4). Maar zij vergaten dat heiligheid het sieraad van huis van de HEERE moest zijn. Zij wilden de voorrechten en zegeningen genieten in ongerechtigheid. Hun toestand was zo verschrikkelijk dat zij de Heer van dit huis, Jezus Christus, de Zoon van God, niet wilden erkennen in Zijn rechten. Zij leidden Hem buiten de stad en daar heeft Hij geleden en is Hij gestorven.

Zijn trouwe getuige Stefanus heeft hetzelfde lot ondergaan. Als één man vielen de leiders van het volk op hem aan, ze wierpen hem uit de stad en stenigden hem (Hand. 7:57-58). Toen de apostel Paulus jaren later uit liefde voor zijn volk nog eens het centrum van die legerplaats, de tempel, binnenging zou het hem niet anders gegaan zijn, als de Romeinse hoofdman niet tussenbeide gekomen was. Zij grepen Paulus en sleepten hem buiten de tempel. En onmiddellijk werden de deuren gesloten (Hand. 21:30).

Zo moesten deze beide toegewijde getuigen het lot van hun Zender delen. Waar voor de Meester geen plaats was, konden Zijn trouwe volgelingen ook niet worden geduld. Tot wat voor verschrikkelijk systeem is deze legerplaats geworden. De bekende uitspraak dat het bederf van het beste het slechtste wordt, vinden we hier wel bewaarheid.

Waar voor de Meester geen plaats was, konden Zijn trouwe volgelingen ook niet worden geduld. Tot wat voor verschrikkelijk systeem is de legerplaats geworden. De gelovige Joden worden in de Hebreënbrief opgewekt om volledig met dit systeem te breken en het te verlaten. Het kan verwondering wekken dat dit zo'n dertig jaar na het sterven van de Heer Jezus nog nodig was. In Handelingen zien we hoe langzaam dit proces verlopen is.

Van het begin af vergaderden de gelovigen in de huizen, zoals we lezen in Handelingen 2:42-47. Maar we zien ook dat zij dagelijks eendrachtig in de tempel waren. Ook uit Handelingen 21:20 e.v. zien we hoe moeilijk het de Joodse Christenen gevallen is om te breken met het Joodse systeem. God heeft veel geduld met hen gehad. Door de verwoesting van stad en tempel in het jaar 70 maakte God Zelf er een eind aan.

De betekenis voor ons

Terecht zou dan ook gevraagd kunnen worden of wij wel iets te maken hebben met de oproep uit Hebreëën 13:13 om de legerplaats te verlaten. En dan komt de belangrijke vraag, wat wij onder het begrip legerplaats moeten verstaan. Over de letterlijke betekenis is de vorige keer voldoende gezegd.

Maar de geschiedenis heeft zich herhaald. In Handelingen en in de Brieven kunnen we zien welke plaats de Gemeente van Christus voor God en mensen innam. Maar wat is er praktisch van geworden? Helaas ook een systeem, dat het karakter heeft gekregen van legerplaats. Hoewel in de rooms-katholieke kerk officieel Jezus Christus niet wordt verloochend, wordt Zijn gezag terzijde geschoven en Gods Woord door uitspraken van mensen vervangen. Hoeveel bloed van martelaren is door de kerkelijke leiders van dit systeem in de middeleeuwen niet vergoten!

In de kerkgeschiedenis lezen we over hervormingen die veel verbeteringen hebben gebracht, vooral wat de leer betreft. Maar het werd nergens een volledige terugkeer tot de beginselen die bij de aanvang van de Gemeente werden toegepast. Toch lijkt het mij niet verantwoord al deze kerksystemen samen te brengen onder de ene noemer 'legerplaatsen', in de zin van Hebreëën 13. Niet overall immers wordt 'de leer van Christus' (2 Joh. :9) verworpen en het gezag van Gods Woord verloochend.

Maar de oproep om 'buiten de legerplaats' te gaan, staat of valt niet met de verklaring van deze tekst. Op tal van plaatsen komen oproepen voor als: zich afzonderen of afscheiden. Wie bewust in verbinding blijft met het verkeerde, draagt daarvoor mede verantwoordelijkheid en maakt zich mee schuldig. Hij moet daarvan ook de gevolgen dragen. 2 Korinthe 6:14-18 en 2 Timotheüs 2:19, om enkele plaatsen te noemen, spreken duidelijke taal.

In het algemeen treft men in de Christenheid nu de volgende toestanden aan: Er is gemeenschap tussen bekeerden en onbekeerden. Het algemene priesterschap van de gelovigen en de dienst van de door de Heer gegeven gaven worden in de praktijk vervangen door die van een enkele persoon, die daartoe na een universitaire opleiding en een onderzoek door kerkelijke instanties bevoegd is verklaard. Uitspraken van de Bijbel zijn krachteloos gemaakt door inzetten, die geboden van mensen zijn. Daar komt bij, dat er nauwelijks toezicht is op leer en wandel en dat Bijbelse tucht vaak niet meer wordt uitgeoefend.

Deze toestanden, waarin geen verandering kon worden gebracht, hebben zo'n tweehonderd jaar geleden duizenden gelovigen over de hele wereld ertoe gebracht de kerken te verlaten om eenvoudig in de Naam van de Heer samen te komen, naar de beginselen die we in Gods Woord aantreffen. In Engeland, waar de beweging ontstond, werden ze 'brethren' of 'Plymouth brethren' genoemd. In Nederland werden ze bekend onder de naam 'vergadering van gelovigen' of eenvoudig 'broeders'.

Als officiële gemeenschappen hebben zij zich echter nergens laten registreren. Het is een bekend feit dat zich in verschillende kerkelijke kringen gelovigen bevinden die ernstig verontrust zijn over het toenemende verval en het afwijken van Gods Woord. Sommigen zijn ertoe gekomen om eruit te stappen en dezelfde plaats in te nemen die wij door genade mogen kennen. De meesten zoeken en overwegen nog.

Ook laten sommigen zich ervan weerhouden die stap te zetten omdat ze waarnemen dat in die 'vergaderingen' de praktische beleving niet overeenstemt met het principiële belijden. Dat is zeer beschamend voor ons en behoort ons tot belijdenis en verandering van onze praktijken te brengen. Het is helaas zo dat goede beginselen met een slechte praktijk gepaard kunnen gaan. Het omgekeerde is echter nooit het geval. Het aanpassen van Bijbelse beginselen aan menselijke praktijken zal een steeds verder afglijden ten gevolge hebben.

H. Wilts